

## Begravningspastoral för Lundby församling

### Innehåll

1. Pastoralteologisk grund
2. Pastoral förhållningssätt
3. Platser för begravningsverksamhet
4. Bemötande
5. Tillgänglighet
6. Musiken
7. Barn i sorg
8. Bokning
9. Tacksägelse
10. Begravningsgudstjänstens utformande
11. Begravning av icke kyrkotillhörig
12. Livesända begravingar
13. Minnesstund
14. Höga/störande ljud vid begravningsgudstjänst (och gravsättning)
15. Samverkan
16. Miljöhänsyn
17. Medling vid konflikter
18. Uppföljning
19. Fastställande av begravningspastoral
20. Rutiner/Checklistor
  - Församlingsexpedition
  - Präst
  - Musiker
  - Vaktmästare
  - Diakon
  - Minnesväskor
  - Minnesgudstjänst
  - Livesända och filma begravningsgudstjänst

## 1. Pastoralteologisk grund

Den pastoralteologiska grunden för Svenska kyrkans begravningsverksamhet beskrivs i inledningen till kap 24 i Kyrkoordningen:

*I begravningsgudstjänsten tar församlingen och de sörjande avsked och överlämnar den som dött åt Guds barmhärtighet. Kyrkan tror och bekänner att Jesus Kristus genom sin död har burit människans död och genom sin uppståndelse segrat över döden och öppnat vägen till det eviga livet. Vid begravningen kommer såväl sorgen och dödens allvar som hoppet och uppståndelsens ljus till uttryck. Den blir samtidigt en påminnelse för de närvarande att själva besinna sig inför livets frågor och dödens allvar. Den dubbelhet av död och liv, mörker och ljus som finns i varje människas liv och i korsets evangelium sätter således sin prägel på begravningen, men sorgen och döden får en ny och annorlunda karaktär, när den bärs upp av uppståndelsens och den himmelska lovsångens ton. (KO kap 24)*

## 2. Pastoralt förhållningssätt

Begravningsverksamheten är en viktig del av församlingens uppdrag att förkunna hopp och möta människor i ögonhöjd. Vi kan erbjuda att vara det som står kvar när allt annat rasar.

Vid begravningen kommer såväl sorgen och dödens allvar som hoppets och uppståndelsens ljus till uttryck. Gudstjänsten gestaltar den dubbelhet av liv och död, mörker och ljus, som varje människa lever i. I begravningsgudstjänsten vill församlingen förmedla tilliten till Gud och tron på att Gud är närvarande vad som än händer samtidigt som vi erbjuder ett värdigt avsked.

Församlingens strävan är att varje begravningsgudstjänst ska upplevas som meningsfull och präglas av delaktighet. (Hämtat från Biskopsbrevet s.11)

Detta är grunden som genomsyrar alla arbetsuppgifter som direkt eller indirekt är en del av Lundby församlings begravningsverksamhet. I församlingens arbete med begravningen skall människor mötas med respekt, omsorg, värdighet och värme. Kyrkoherden har det övergripande ansvaret för att begravningsverksamheten sköts i enlighet med denna begravningspastoral men varje medarbetare måste ta ansvar för att begravningspastoralen följs. I alla uppgifter skall medarbetare i Lundby församling visa den avlidne samma omsorg och ha samma etiska förhållningssätt som om anhöriga var närvarande när arbetsuppgifterna utförs. Begravningspastoralen omfattar tiden från dödsbädden till uppföljningen efter begravningsgudstjänsten och är ett sätt för Lundby församling att kvalitetssäkra begravningsverksamheten.

### **3. Platser för begravningsverksamhet**

I Lundby församling finns sex kyrkor: Biskopsgårdens kyrka, Brämaregårdens kyrka, Lundby gamla kyrka, Lundby nya kyrka, Länsmansgårdens kyrka och Toleredskyrkan. Plats för minnesstund kan erbjudas i alla tillhörande församlingshem. Församlingens präster och musiker är tillgängliga för avlidna församlingsbors begravningar även när de sker i kapell och kyrkor utanför församlingens gränser. Inom församlingen finns tre kyrkogårdar: Lundby gamla kyrkogård, Lundby nya kyrkogård och Bräcke askgravlund. Göteborgs begravnings-samfällighet står som huvudman för dessa.

### **4. Bemötande**

Begravningens sammanhang sträcker sig från dödsbädden till uppföljning i form av erbjudande av sorgegrupp. Svenska kyrkans riter vill hjälpa de sörjande att förstå att den döde är död och tala om kyrkans tro på Guds närhet vad som än händer och på de dödas uppståndelse och ett evigt liv. I samband med begravning och dödsfall bistår församlingen med själavårdande omsorg. Församlingens medarbetare ska bemöta sorgehus med saklighet, vänlighet, öppenhet, respekt, empati och diskretion.

### **5. Tillgänglighet**

Alla kyrkor och församlingshem är utrustade med hörselslinga. Alla kyrkorum och församlingshem är tillgängliga för rullstolsburna. Det finns toaletter i anslutning till lokalerna.

### **6. Musiken**

Musiken är en viktig del av begravningsgudstjänsten. Psalmsång är både vila och gemensam bön. Musik och psalmsång skapar inte enbart samhörighet mellan deltagarna i gudstjänsten utan vill fungera som en förstärkning av det kristna hoppet i liv och död. Det är betydelsefullt att samråd äger rum mellan präst, kyrkomusiker och anhöriga, så att inte bara psalmerna utan all musik som framförs vid begravningsgudstjänsten blir en integrerad del av helheten och står i samklang med Svenska kyrkans tro och lära. Viktigt är att ingenting av det som förekommer vid en begravningsgudstjänst motsäger den kristna tron på Jesus Kristus, hoppet om de dödas uppståndelse och ett evigt liv. Frågor om musikval hör själavården till och är något prästen och kyrkomusikern har att samtala med de anhöriga om. Om präst och kyrkomusiker är överens, är det tillåtet att byta ut psalm mot andra psalmer och

sånger som inte ingår i Den svenska psalmboken (KO 18 kap. 4 §).  
(Hämtat från Biskopsbrevet s.39–41)

## **7. Barn i sorg**

Det är viktigt att barn får bli delaktiga i sorgeprocessen och att det får ske på barnets villkor. För barns känslor och tankar, liksom för deras frågor, sorg och oro ska berörd personal visa stor lyhördhet. Frågor om barns närvaro vid visning, enskilt avsked, begravningsgudstjänst och gravsättning ska tas på stort allvar och så långt det går underlättas för barns deltagande. (Se rutin präst) Tonåringens behov av stöd och hjälp bör särskilt uppmärksammas. Hos församlingens Ungdomsteam finns rutiner för, och erfarenhet av, dödsfall som berör skolor. Minnesväska med exempelvis ljus, tändstickor, minnesbok, papper, pennor, ram för foto och ett kors-ska finnas i varje församlingshem. (Rutin/Checklista)

## **8. Bokning**

Den vanligaste rutinen vid ett dödsfall är att de anhöriga kontaktar en begravningsbyrå som hjälper till med praktiska göromål och tar kontakt med församlingsexpeditionen, men det kan även vara att anhörig själv kontaktar expeditionen. Begravningsbyrån måste ta hänsyn till såväl anhörigas önskemål som församlingens policy. Berörda yrkeskategorier anställda av församlingen har rutiner och checklistor för att säkerställa att pastoralen följs.

## **9. Tacksägelse**

*Själaringning* var ursprungligen ett sätt att tala om för bygden att någon var död och påminna varje människa om sin egen dödlighet. Idag är själaringning främst en hedersbevisning för den döde och en uppmaning till bön. Den får ske när någon som tillhör Svenska kyrkan har dött (KO 24 kap. 6 §). I Lundby församling erbjuds för tillfället inte någon Själaringning.

*Tacksägelse* hålls i regel första söndagen efter att dödsfallet anmälts till församlingsexpeditionen. Numera hämtar vi även dödsfall från verifikat i Kbok, som kommer med i söndagens tacksägelse. Finns det någon anhörig, maka/make, skickar vi inbjudan. Här uttrycks tacksägelsen till Gud för den människas liv som nu dött och här innesluts den döde och de sörjande i församlingens förbön och gemenskap – den gemenskap som också kyrkogården vill minna om. Man kan inte kräva att tacksägelse för kyrkomedlem inte skall ske. Sedan början av 1900-talet sker en ringning även i samband med tacksägelsen. Vid

tacksägelsen nämns den döde vid namn. Kyrkoherden ansvarar för att tacksägelse, och i förekommande fall själaringning, hålls. (Hämtat från Biskopsbrevet s. 26)

## **10. Begravningsgudstjänstens utformande**

Vid begravningsgudstjänster i Lundby församling följs kyrkohandboken med dess riktlinjer. Tjänstgörande präst har huvudansvaret för begravningsgudstjänstens utformande och genomförande. Begravningsgudstjänsten är en offentlig gudstjänst, öppen för alla. Gudstjänsten firas dock i en situation som för de anhöriga är starkt känslomässigt laddad. Församlingen vill i möjligaste mån tillmötesgå den avlidnes och de anhörigas önskemål så länge dessa går att förena med handboken och församlingens policy. Anhöriga inbjuds att vara delaktiga i utformandet av begravningsgudstjänsten. Präst och musiker verkar för att anhöriga deltar vid val av musik, bibeltexter och böner. Det är viktigt att, i lyhördhet för människors förväntningar, tydligt visa på att begravningsgudstjänsten är en gudstjänst. Ingenting av det som förekommer vid en begravningsgudstjänst ska motsäga den kristna tron på Jesus Kristus, hoppet om de dödas uppståndelse och ett evigt liv. Det är också viktigt att kyrkorummets helgd och begravningsaktens värdighet bevaras, liksom livets värde, den avlidnes heder och gravfrid. Tjänstgörande präst har huvudansvaret för att det sköts på ett värdigt sätt och det gäller även vid begravningsgudstjänst på annan plats.

## **11. Begravning av icke kyrkotillhörig**

Varje människa som tillhör Svenska kyrkan har en självklar rätt till en begravning i Svenska kyrkans ordning.

- Av respekt för den som utträtt ur Svenska kyrkan begraver vi inte den som begärt utträde. Önskas ändå en begravning enligt Svenska kyrkans ordning är det enligt Kyrkoordningen Kap 24 § 1a upp till kyrkoherden att bestämma om det ska ske.

Om kyrkoherden gör en pastoral bedömning (KO kap.42 § 9) att begravning kan genomföras enligt Svenska kyrkans ordning fattas i varje enskilt fall beslut om storlek på avgift enligt Kyrkostyrelsens beslut om clearingbelopp x 3. Beslutet skall diarieföras och förskotts betalning skall ske.

- Av respekt för den avlidne begraver vi inte den som tillhör annat trossamfund/religion. Församlingen vill ha en generös tillämpning av ekumeniken och upplåter kyrkan till begravningsgudstjänst för begravning i annat trossamfunds ordning under förutsättning att det är ett samfund som Svenska kyrkan har en ekumenisk relation med samt att kyrkorummet inte förändras. Var den avlidne inte medlem i Svenska kyrkan men det ändå önskas begravning enligt Svenska kyrkans ordning är det enligt Kyrkoordningen Kap 24 § 1a upp till kyrkoherden att bestämma om det kan ske. Församlingen får ta ut en avgift för de kostnader som uppstår och som inte belastar begravningsverksamheten. Beslutet ska diarieföras och förskottsbetalning ska ske.

## **12. Livesända begravningar**

Biskoparna har uttryckt en positiv inställning till livesändning: "Vid tillfällen då inte alla närstående har möjlighet att delta i begravningsakten kan de sörjande vilja använda digitala möjligheter för att inkludera dem som inte kan vara med". (Hämtat ur Biskopsbrev till kyrkoherdar med råd om begravningsverksamheten) Församlingen är positiv till livesändning av begravningsgudstjänsten. Av juridiska skäl så väl som på grund av ökad arbetsbelastning för anställda erbjuder sig inte församlingen att ansvara för det praktiska. Tjänstgörande präst avgör om det går att genomföra och ansvarar för att regler och lagar följs.

## **13. Minnesstund**

Minnesstunden efter begravningsgudstjänsten är en viktig samling. Den möjliggör en stund av gemenskap och ger tillfälle till att minnas den döde och ta ett steg vidare i en ny livssituation. Minnesstunden kan utformas på många olika sätt och en viktig uppgift är att visa att det går att samlas utan att det blir kostsamt för anhöriga. I församlingen finns många olika lokaler för uthyrning, passande för både små och stora samlingar.

## **14. Höga/störande ljud vid begravningsgudstjänst och gravsättning**

Det är av stor vikt att miljön före, under, och efter begravningen är lugn och att det inte finns störande verksamhet i närheten. Det ställer krav på omgivande lokaler och på att de som inte arbetar med begravningen ändå får information om att den pågår.

## **15. Samverkan**

För att begravningsverksamheten ska fungera är det viktigt med en god och nära samverkan mellan församlingen och lokala begravningsbyråer samt andra församlingar inom kontraktet. En fungerande samverkan krävs också mellan församlingen och övriga som på olika sätt kan vara engagerade i en begravning; det kan vara solister i kyrkan, cateringfirmor vid minnesstunden, andra präster och kyrkomusiker än dem som är anställda i församlingen, äldreboenden och sjukvård (främst det palliativa teamet).

## **16. Miljöhänsyn**

Församlingens miljöpolicy och Svenska kyrkans riktlinjer när det gäller vårt skapelseansvar ska så långt det är möjligt efterlevas i begravningsverksamhetens olika delar. I rutin för vaktmästare ska det ingå att sortera exempelvis omslagspapper, omslagsplast och programkort. Begravningskick och seder ändras i en allt snabbare takt. Inför framtidens begravningar finns förväntningar på nya tekniker. Idag framförs nya önskemål och det ställs allt hårdare krav ur miljöhänseende men det öppnas också nya möjligheter. Inför nya tekniker och begravnings seder är det viktigt att lyfta fram miljömedvetenhet och ett etiskt handlings sätt. (Begravningen-ett brev från Svenska kyrkans biskopar s. 51)

## **17. Medling vid konflikter**

”Om de efterlevande inte kan enas om kremering skall ske eller om gravsättning, skall huvudmannen för begravningsverksamheten på den ort där den avlidne senast var folkbokförd på begäran medla mellan parterna.” (Begravningslagen kap.5 § 3) När det gäller Lundby församling är det Göteborgs begravnings samfällighet som medlar i frågorna ovan. Vid konflikter gällande gudstjänstens utformning är det upp till tjänstgörande präst att medla och därefter bestämma.

## **18. Uppföljning**

Anställda som i sitt arbete dagligen möter sörjande människor bör få en grundläggande utbildning i att möta människor i sorg. Det är viktigt att all berörd personal samarbetar. Det gäller såväl i församlingen anställd personal och förtroendevalda som personal på begravningsbyråer, inhyrda musiker och solister och cateringfirma. Församlingens präster och diakoner ska, när de är i tjänst, stå till förfogande för själavård och andakter i samband med dödsfall. Medarbetare i församlingen förmedlar själavårdsärenden till församlingens Samtalsmottagning.

**Varje begravning följs upp på ett, eller flera, av följande sätt:**

- Anhöriga inbjuds till Leva-vidare grupper eller andra former av församlingsgemenskap
- Personlig kontakt via besök eller telefon en tid efter begravningen.
- På Alla själars dag inbjuds anhöriga till dem som avlidit under året till en minnesgudstjänst.

**19. Fastställande av begravningspastoral**

Medarbetare och förtroendevalda i församlingen har haft möjlighet att lämna synpunkter på förslag till begravningspastoral för Lundby församling. Efter genomgång av begravningspastoralen med kyrkorådet i församlingen är begravningspastoralen fastställd 21-08-30.



# Checklistor/Rutiner

## Församlingsexpedition

finns: G:\Lundby\2. Expeditionen arbetslag\Begravning\Rutiner och lathundar "Checklista begravning Lundby församling"

### Checklista Begravning - Begravning inom Lundby församling – 2020-03-24

- Begravningar går endast att boka via "Stora Aveny". Expeditionen bokar begravningar och den personal som jobbar med begravningsbokningar behöver ha tillgång till Aveny och KBOK. Behörighet ges via arbetsledare/KH/KIT.
- Begravningsboxar med tjänstgörande personal finns inlagda i Aveny efter ett grundschema, måndag till fredag. Med undantag för sommarperioden och kring julknyårshelgen – annat schema gäller då. Minnesstund kan bokas till, se i Aveny så lokal finns ledig, detta görs separat men går att knytas till bokningen. Kostnad för ev. minnesstund uppges i lokalbokningen.
- Ordinarie personal i första hand. Om musiker inte finns inlagd går det att ringa efter någon av våra anställda musiker eller någon på vikarielistan - *som finns att hitta under expeditionens mapp/ G:\Lundby\2. Expeditionen arbetslag\Musiker-extra-timanställda*  
Om vaktmästare inte är inlagd kan du lägga till någon av de ordinarie vaktmästarna.
- Boka i första hand box 1. Om prästen från box 2 önskas så skall ändå musiker från box 1 användas i första hand, flytta därför över musiker till rätt box. Önskas **egen präst** – använd en befintlig box och skriv in prästens namn. Samt skapa en ny box (begravningsbox 3) med Lundbys präst och skriv in den prästens namn manuellt i den aktuella begravningsboxen.
- Begravningsbyrå eller anhörig ringer församlingsexpeditionen.
- Kontrollera via KBOK att avliden är kyrkotillhörig. Denna uppgift går även att få fram via Aveny.
- Ta hjälp av Word dokumentet "Anmälan om dödsfall"- *som finns att hitta under expeditionens mapp/ G:\Lundby\2. Expeditionen arbetslag\Begravning\Rutiner och lathundar* - för att få med alla uppgifter och lägg sedan in i uppgifterna i befintlig begravningsbox i Aveny.  
Alternativt lägg in uppgifterna i Aveny direkt, öppna önskad begravningsbox – där finns flera olika fält under olika flikar som skall fyllas i. Se nedan:

Första fliken: Innehåll – inget att lägga till under denna flik, här kan man se bokningen/begravningsboxen och göra ändringar, t.ex. ändring av tid för begravningsbokning mm.

Andra fliken: Begravning – uppgifter på avliden – personnummer, dödsdatum, kremering eller jordbegravning, samt uppgifter på begravningsbyrå – flera av begravningsbyråerna ligger redan inlagda, finns att hämta via pil-knappen/F2.

Tredje fliken: Adressuppgifter – avser uppgifter på anhörig – viktigast är namn och adress samt telefonnummer. Men ta gärna personnummer, så kommer uppgifter (förutom telefonnummer) på anhörig att läggas till i fälten per automatik.

Fjärde fliken: Bokningar – här kan t.ex. ändringar av tid på kyrka göras.

Femte fliken: Noteringar – här kan externa och interna noteringar göras. Samt här finns fält att fylla i för tacksägelse - Kyrka, datum och klockslag. Även möjlighet att fylla i upplåtelse och ev. begravningskostnad/faktureras, t.ex. vid begravning för person som ej är kyrkotillhörig men av KH fått beviljat upplåtelse av begravning i Svenska kyrkans ordning.

Sjätte fliken: Knutna aktiviteter – här kan man ”knyta till” en minnesstund till bokningen.

Sjunde fliken: Dokument – här kan ev. några dokument finnas lagda eller kan läggas till vid behov.

Alla begravningsboxarna ligger preliminär bokade, detta visas i kalendern som blåmarkerade bokningar, när bokning görs av en preliminär bokad begravningsbox – ändra i bokningen genom att kryssa ur rutan högst upp i höger hörn.

- När bokningen är klar i Aveny - skicka en **bokningsbekräftelse** (via e-post) till beställaren (ofta begravningsbyrå) och även till tjänstgörande personal (präst, musiker och vaktmästare).
- **Skriv ut** 2 ex. av bokningsbekräftelsen och sätt in den ena i pärmen ”Dödsfallsanmälningar” sorterat efter det datum då begravningen ska ske.
- Öppna **K-BOK**, skriv in den avlidnes personnummer och skriv ut begravningsblanketter samt skapa en pålysning för **Tacksägelse** (i de fall anhöriga önskar ha detta i Lundby församling). Fyll i datum, plats samt anhörig, skriv ut en skärmdump på detta, spara sedan och skriv ut 2 ex. av begravnings-blanketten. Skriv under begravningsblanketterna och skicka dem och 1 bokningsbekräftelse från Aveny i internposten till prästen.
- Posta brev ”inbjudan för Tacksägelse” - *som finns att hitta under expeditionens mapp/ G:\Lundby\2. Expeditionen arbetslag\Tacksägelse* - till anhörig, fyll i skärmdumpen med vilket datum som inbjudan är skickad och lägg pappret i plastfickan för den kyrka där pålysningen skall ske.

- Om en **minnesstund** är bokad skall bokningsbekräftelsen skickas till beställaren och ett exemplar skrivs ut och sätts ihop med begravningsbekräftelsen i pärmen "*Dödsfallsanmälningar*".  
Internt ska en kopia på bokningsbekräftelsen av lokal för minnesstund skickas till Husvärdar i vissa distrikt. Se aktuell lista – Information om nyckelhämtning distriktsvis – som finns att hitta under expeditionens mapp/ G:\Lundby\2. Expeditionen arbetslag\Lokaluthyrning\Rutiner\_och\_lathundar
- Om den kyrkliga handlingen sker någon annanstans än i våra kyrkor ska;  
"Kyrkliga handlingar annan plats" användas som resurs i Aveny.  
Skriv till i Titeln på bokningen efter Begravning/namnet, var denna begravning skall äga rum. t.ex. Fridhem, St Lukas. Skriv även på Plats, var denna begravning skall äga rum. Samt lägg till Resurs "Kyrklig handling annan plats" – under fliken bokningar så att bokning syns i kalendervyn/Aveny.  
**Rutin för begravningsbokning på kapell - i Lundby församling**  
Begravningsbyrå ringer församlingsexpeditionen för att få information om ledig tid med präst och musiker. Sedan ringer de själva till Begravningsexpeditionen/Kyrkogårdsförvaltningen eller webbokar tid på kapellet som matchar med prästen och musiker från Lundby och bekräftar det till församlingsexpeditionen.  
Lundby församlingsexpedition kommer alltså **inte** ha någon tillgång till att boka kapell.
- Varje församling/pastorat skall skicka både präst och organist/kantor till begravning för församlingsbo på kapell.
- I Lundby församling finns tre **bårtäcken**. Biskopsgården, Brämaregården och Kyrkbyn-Älvstranden. Alla bårtäcken går att boka till alla Lundbys kyrkor. Bilder finns på G/Expeditionen/Begravning.
- **Kom ihåg** att ta bort övriga platser i bokningen än den som begravningen ska ske i och flytta ev. begravningsbox 2 till annan kyrka så inte bokad begravning om ledig begravningsbox ligger bredvid varandra i kalendervyn i Aveny.
- Om **egen präst** önskas på begravningen, se över i Matrikeln så att det är en präst inom Svenska Kyrkan. Bokningsbekräftelsen skickas till prästen via post eller e-post. Kom överens med prästen om vem som tar ut **begravningsblanketter** och påminn om att Lundby församling inte betalar någon ersättning om inte KH har beslutat annat.
- Tänk på att **lägga till "kring tid"** 1 timme före och 1 timme efter begravningstiden i Aveny (för att bära in och ut kistan).

### 1. Begravning i församlingskyrkor – enligt beslut 2019-09-18

Vid begravningsgudstjänst i församlingarnas kyrkor kontaktar man pastoratet/församlingen i vilket kyrkan ligger. Pastoratet/församlingen ansvarar för präst, musiker och vaktmästare.

### 2. Begravning på kyrkogårdarnas kapell för göteborgare – enligt beslut 2019-09-18

Vid begravningsgudstjänster i kyrkogårdarnas kapell för en tillhörig som bor i Göteborg ringer man den tillhöriges hemförsamling/pastorat som bokar kapellen. OBS! DENNA REGEL GÄLLER EJ FÖR LUNDBY FÖRSAMLING. INFO OM HUR LUNDBY GÖR ISTÄLLET, SE OVAN.

Församlingen/pastoratet ansvarar för präst och musiker. Begravningsbyråerna skall alltså inte boka musiker till begravningar på kapellen, om inte begravningsbyråer och enskilda församlingar/pastorat kommit överens om annat. Begravningsbyråerna ansvarar för vaktmästare.

### 3. Begravning på kyrkogårdarnas kapell för **icke göteborgare** – enligt beslut 2019-09-18

Vid begravningsgudstjänster i kyrkogårdarnas kapell för en person som är tillhörig församling utanför Göteborg bokas begravningen genom pastoratet/församlingen i vilket aktuellt kapell ligger (förrättningsförsamling). Dessa ansvarar för präst och musiker. Begravningsbyråerna ansvarar för vaktmästare. Förrättningsförsamlingen fakturerar hemförsamlingen enligt aktuella clearingbelopp.

**Ambjörnhagen kapell** på Billdals kyrkogård

**Fridhems kapell** på Fridhems kyrkogård

**S:t Olofs och S:t Sigfrids kapell** på Kviberg

**Östra kapellet** på Östra kyrkogården

**S:t Lukas och S:t Markus kapell** på Västra kyrkogården

Askims expedition

Backa pastorats expedition

Nylöse pastorats expedition

Örgryte pastorsexpedition

Carl Johans, Högsbo eller Oscar

Fredriks receptioner

### Övrigt.

### 4. Processionsbärning

När begravningsgudstjänsten avslutas med avsked vid graven bekostar förrättningsförsamlingarna/pastoraten bärningen (bärning av kista, lyft och sänkning av kistan). Om gudstjänstens avslutas med avsked i kapellet/kyrkan är det däremot dödsboet som får bekosta eventuell processionsbärning till grav eller bil. Kyrkoherdarna ser med fördel att anhöriga tillfrågas om de kan medverka vid processionsbärning. Med förrättningsförsamling avses här den församling/det pastorat genom vilket begravningen bokas. Förrättningsförsamlingen skickar faktura till hemförsamlingen. Är hemförsamlingen en församling inom Göteborgs stad faktureras hela beloppet, enligt avtal med Göteborgs bärarlag. Om hemförsamlingen ligger utanför Göteborg faktureras enligt nationell clearing.

## 5. Teckenspråk

Önskas en begravning med teckenspråkig präst, oavsett var den är inom Göteborgs stift, kontaktas Carl Johans reception.

## 6. Sverigefinska

Önskas en begravning med finsktalande präst, oavsett var den är i Göteborgs stad, kontaktas Oscar Fredriks reception.

## 7. Begravningar i Johanneskyrkan och Sjömanskyrkan

Begravningsgudstjänster i Johanneskyrkan och Sjömanskyrkan bokas genom deras expeditioner. Det är också de som ansvarar för (och står för kostnaderna för) musiker, präster och vaktmästare i sina respektive lokaler.

## Checklistor/rutiner utifrån olika funktioner:

### Präster

- Efter mottagen begravningsbokning tar prästen skyndsamt kontakt med anhöriga och begravningsbyrå för att boka in tid för sorgesamtal.
- Efter samtal med anhöriga meddelar prästen musikönskemål till tjänstgörande musiker och i samråd bedöms lämpligheten.
- Prästen är ansvarig för gudstjänstens utformande och innehåll. (Beg past 10. )
- Tjänstgörande präst skall i så stor utsträckning det är möjligt tillämpa pastoral omsorg kring önskemål runt gudstjänsten.
- Det är prästens ansvar att gudstjänsten präglas av värdighet och att kyrkorummets helgd bevaras.
- Vid konflikter gällande gudstjänstens utformning är det upp till tjänstgörande präst att medla och därefter bestämma. (Beg past 17)
- Vid inbjudan till minnesstund efter begravning skall prästen delta i så stor mån det är möjligt.
- Församlingens präster skall, när de är i tjänst, stå till förfogande för själavård och andakter i samband med dödsfall. (Beg past18)

## Musiker

- Präst meddelar så snart som möjligt efter kontakt med anhöriga om vilka önskemål som finns. (Musikersamling 2020-02-05)
- Vid önskemål från anhöriga att musiker skall kontakta anhöriga skall detta göras omgående. ( Beg.past 4)
- Musiker samråder med präst kring lämplig musik.

## Vaktmästare

Rutiner finns: **G:\Lundby\2. Serviceenheten arbetslag\Arbetsbeskrivningar kyrkliga handlingar**

### Exempel Lundby nya:

#### **Begravning Lundby Nya**

**Kl 08.00:** Larma av och lås upp källardörren (lås alla andra dörrar)

**-1,5 h:**

Vid jordbegravning med katafalk: Kontrollera lufttryck i däck, placera vid klockstapel.

Tänd lampor och starta ljud-bordet

Hämta personlarm (*hänger på väggen i sakristian*)

Ta upp vagn med blomställ, ljus mullkast mm.

Kolla om det kommit blommor

Hämta kista

Alltid två ljus vid korset, två på altaret

Ta bort Ambo

Vattenglas till prästen

Sätta upp psalmnummer

Ta bort flygelskydd

Byt ljus vid behov

Kolla mikrofonen

Hörslinga på

Kolla vart närmaste brandsläckare och hjärtstartare finns

*Vara behjälplig*

Tänd ljusen, Kristusljuset och ljusbärarna bak (+eventuella ljus i ljusbäraren fram)

Kolla om det kommit fler blommor

Stäng av telefonen

*Special för olika präster:* Charlie Sjögren: Är vänsterhänt. Mullkast till vänster. Birgitta Westlin: Ingen spade till mullkastet. Dopservett (alt. pappservett) ska finnas tillhands vid mullkastet.

Kolla av program med prästen

*Vid urna: fråga präst om mullkast*

Kör ner hissen

*Om kyrkan är full: öppna dörren bredvid hissen, ev. även ut om det är varmt*

Båda klockorna vid inringning, tryck på båda samtidigt

Stäng dörrarna när du stänger av klockorna

Räkna deltagare!

Endast en klocka vid ut-ringning

*Avsked vid graven: Börja ringa när folk tagit ev. blommor och börjar gå. Ring tills de kommit fram till graven.*

**Efter:**

Stäng av mixerbord

Ställ tillbaka grejer

Sopa av

Ev. sätta nya ljus

Kör ner kista och blommor (lägg blommor där du hämtade dem)

Fyll i närvaro i pärmen i sakristian

Släck!

*Ta in ev. katafalk utanför källardörr eller vid grav*

Lås när kistan är hämtad

## Diakoner

I *Diakonipastoralen Bilaga 14* finns utförlig information kring sorgegrupper. Bifogas nedan.

## Sorgegrupper

### Vilka är vi till för? Sorgegrupper

### B 14

Sörjande livskamrat och sörjande vuxna barn. Den avlidne ska vara medlem i Svenska Kyrkan, vara skriven i Lundby församling och över 60 år.

- **Vad erbjuder vi? (vad har, kan och gör vi)**

Vi bjuder in till grupper 2 gånger/år. Vi träffas vid sex tillfällen och har ett maxantal på 8 deltagare. Detta är en form av självhjälpsgrupp där deltagarna delar med sig av sina erfarenheter genom att lyssna på varandra.

- **Vem/vilka leder och ansvarar för arbetet?**

Tre diakoner och en präst.

- **Vilka samverkar vi med och varför just dem?**

Om personen inte passar in kriterierna för våra grupper, så hjälper vi till att hitta en annan grupp och har därför kontakt med flera organisationer och församlingar samt Randiga Huset.

- **Vad ska vårt diakonala arbete kännetecknas av?**

Se till att alla blir sedda och hörda. Omsorg och medmänsklighet.

- **Har vi ett barnperspektiv? Hur märks det?**

Om det är barn som mist en anhörig hänvisar vi till lämpliga grupper.

- **Har vi ett flerspråkighetsperspektiv? Hur märks det?**

Nej, men skulle situationen uppstå kan vi även här hänvisa till andra lämpliga grupper.

- **Vilka diakonala utmaningar ser vi?**

Att nå ut till dem som verkligen behöver vara med i dessa grupper. Vi är begränsade av vårt medlemsregister.

## **Minnesväskor**

Minnesväska med exempelvis ljus, tändstickor, minnesbok, papper, pennor, ram för foto och ett kors ska finnas i varje församlingshem. **(8. Beg past )**

## **Minnesgudstjänst**

På alla sjäalars dag inbjuds anhöriga till dem som avlidit under året till en minnesgudstjänst **(18. Beg past )**. Expeditionen ansvarar för utskick.

## **Livesända och filma begravningsgudstjänst**

Lundby församling är positiv till livesändning av begravningsgudstjänsten.

Lundby församling **erbjuder ej** ansvar för det praktiska utan det är upp till begravningsbyrå samt anhöriga. Tjänstgörande präst avgör om det är genomförbart och ansvarar för att regler och lagar följs. **(12. Beg past)**